

HELYI TANTERV

A BUDAPESTI BERZSENYI DÁNIEL GIMNÁZIUM

NYELVI CSOPORTJAI SZÁMÁRA

A NAT 2020 ALAPJÁN

OLASZ NYELV

2. IDEGEN NYELV

Berzsenyi Dániel Gimnázium

Készítette: Kormos Mária

Tartalomjegyzék

Felhasznált források.....	3
Éves óraszámaink.....	3
Célkitűzések	3
10. osztály.....	4
Témakörök és beszédszándékok	6
Nyelvtan	8
11. osztály.....	11
Témakörök és beszédszándékok	13
Nyelvtan	14
12. osztály.....	17
Témakörök és beszédszándékok	19
Nyelvtan	20

BERZSENYI DÁNIEL GIMNÁZIUM
KERETTANTERVE 2012

Felhasznált források

2020. jan. 31. - 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet. A **Nemzeti alaptanterv** kiadásáról

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf

Éves óraszámaink

10. évf.:	144	(heti 4)
11. évf.:	180	(heti 5)
12. évf.:	150	(heti 6)

Célkitűzések

Az olasz nyelv tanítása második idegen nyelvként lép be a gimnáziumba járó diákok tanulási folyamatába. Ez a tény segíti a nyelv gyorsabb elsajátítását, hiszen az első idegen nyelv tanulása során megismert struktúrákra és módszerekre is építhet.

Tervezett heti óraszám a gimnázium 10.-11.-12. évfolyamán: 4, 4, 4 óra.

Az adott óraszámban a jelen tanterv a középszintű érettségire készít fel, azaz a Közös Európai Referenciakeretben leírt B1-es szintet, az önálló nyelvhasználat, küszöbszintet érik el diákjaink. Ez alapján a diák „Megérti a fontosabb információkat olyan világos, standard szövegekben, amelyek ismert témákról szólnak, és gyakori helyzetekhez kapcsolódnak a munka, az iskola, a szabadidő stb. terén. Elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre történő utazás során adódik. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni olyan témákban, amelyeket ismer, vagy amelyek az érdeklődési körébe tartoznak. Le tud írni élményeket és eseményeket, álmokat, reményeket és ambíciókat, továbbá röviden meg tudja indokolni és magyarázni a különböző álláspontokat és terveket.”

A tanterv fő célkitűzése a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség, a hallás utáni és az írott szövegek megértése. Ebbe a folyamatba illeszkedik bele a szókinccs /témakörök/ és nyelvi ismeretek /nyelvtan/ mind alaposabb és mind tágabb fejlesztése.

A nyelv tanulását befejező diákoknak képesnek kell lenniük arra, hogy:

- valamennyi nyelvi kompetenciájuk szilárd alapokon működjön, az elsajátított készségeket hétköznapi helyzetekben hasznosítani tudják, vagyis sikeresen és viszonylag hibátlanul tudjanak kommunikálni ezen a nyelven
- tudásukról középszintű érettségi vizsgán legyenek képesek számot adni;
- ismerjék azokat a civilizációs elemeket, amellyel Olaszországban elboldogulnak.
- ismerjék az olasz élet legfőbb jellegzetességeit;
- ismerkedjenek meg az olasz irodalom, történelem és művészetek néhány alapvető alakjával, eseményével, művével
- legyenek képesek megszerzett tudásukat akár intézményes keretek közt, akár önállóan továbbfejleszteni.

Az olasz nyelv elősegítheti azt a fontos folyamatot, hogy olyan embereket neveljünk, akik nemcsak toleránsak, hanem érdeklődők is más népek élete, szokásai, kultúrája iránt.

10. osztály

Óraszám: 144 (heti 4)

Cél

Az olasz nyelv tanításának célja ezen az évfolyamon elsősorban az, hogy a tanulók

- érdeklődését felkeltsük az olasz nyelv, a mai olasz élet vonzó jelenségei, Olaszország kulturális és természeti gazdagsága iránt
- életkori sajátosságainak megfelelő módszerekkel megkedveltessük az olasz nyelv tanulását
- jussanak el ahhoz a felismeréshez, hogy szándékaikat, gondolataikat, érzéseiket olasz nyelven is ki tudják fejezni
- ismerjék meg a magyar és az olasz nyelv hangzásbeli különbségeit
- órai környezetben, a tanult nyelvi jelenségek körében szóban és írásban tudják használni az olasz nyelvet
- élvezzék az olasz nyelven való megszólalást, éneklést, játékot; az olasz beszéd és ének hallgatását, éljék azt meg önkifejezésük és a környezettel való kommunikáció új, sajátos eszközeként.

Követelmények

Beszédértés

- A tanult szavak, kifejezések, egyszerű mondatok megértése a tanár közlése alapján.
- A tanár köznyelvi, ismert szókinccset és nyelvtani szerkezeteket tartalmazó közléseinek utasításainak, kéréseinek és kérdéseinek megértése.
- A tanult témához kapcsolódó, ismeretlen szavakat nem tartalmazó szöveg (esetenként dalszöveg) hangfelvételének vagy a tanár felolvasásának megértése.
- Az egyszerű, életszerű beszédhelyzetekben feltett, illetve a tananyagra vonatkozó kérdések megértése.
- Az órán feldolgozott témakörben elhangzó rövid szöveg megértése, ha a szöveg ismeretlen szavai a szövegösszefüggésből kikövetkeztethetők, és ismeretlen nyelvtani elemeket nem tartalmaz.
- Az elhangzott szöveg megértését ellenőrző magyar és olasz nyelvű feladatok megoldása.

Beszéd

- A hallott szöveg magyar nyelvű összefoglalása.
- Minden szóbeli megnyilvánulás során helyes hangképzés, hangsúly és hanglejtés, a tanult szavaknak, kifejezéseknek és az ezekből alkotott mondatoknak a köznyelvi olasz beszédtempónál lassúbb kiejtése.
- A hangfelvételtől hallott vagy a tanár által kimondott szavak, kifejezések, rövid szövegek elisméltése.
- A tanult szókinccsel és nyelvtani szerkezetekkel válaszadás kérdésekre és kérdések feltevése.
- Egyszerű beszédzándékok kifejezése és azokra nyelvileg megfelelő válasz adása.

- Néhány mondatos önálló beszéd a tananyag témaköreihez kapcsolódó képekről, illusztrációkról a tanult szókincssel és nyelvtani szerkezetekkel.
- Néhány rövid mondóka, vers elmondása; néhány olasz gyermekdal eléneklése

Olvasás

- Az ismert szavak, kifejezések és az ezekből alkotott szövegek helyes hangképzéssel, hangsúllyal és hanglejtéssel, a köznyelvi olasz beszédtempónál lassúbb ritmussal történő felolvasása.
- Ismert szókincsről és nyelvtani anyagra épült néhány soros szöveg tartalmának megértése és magyar nyelvű összefoglalása, illetve magyarra fordítása.
- A tankönyv és a segédletek olasz nyelvű utasításainak, feladatainak megértése a tanár segítségével.
- Az órán feldolgozott témakörben írott rövid szöveg megértése, ha a szöveg ismeretlen szavai a szövegösszefüggésből kikövetkeztethetők, és ismeretlen nyelvtani elemeket nem tartalmaz.
- Autentikus, néhány soros, nem irodalmi szövegek (tájékoztató feliratok, képaláírások, rajzos-szöveges viccek) globális megértése.
- A tankönyv és a segédletek utasításainak, feladatszövegeinek megértése.

Írás

- Ismert szavak, kifejezések és az ezekből alkotott rövid szövegek helyes lemásolása, illetve tollbamondás alapján helyes leírása.
- Szóalkotás összekevert betűkből.
- Rövid szöveg szerkesztése minta alapján.
- Írásban vagy szóban feltett kérdésekre válaszadás írásban, illetve írásban kérdések feltevése
- Tényszerű információkat közvetítő egyszerű mondatok leírása, logikai összefüggések alapján összetett mondatokká alakítása (és, de, vagy, mert).
- Az órán feldolgozott témakörben összefoglaló szöveg (képeslap, rövid magánlevél, üzenet, leírás, jellemzés, bemutatkozás, egyszerű elbeszélés, párbeszéd) írása 8-10 sor terjedelemben.
- A tankönyv és a segédletek írásbeli feladatainak megoldása.
- Ismert nyelvtani szerkezeteket és néhány ismeretlen szót tartalmazó, rövid (4-6 soros) szerkesztett szöveg fordítása olaszra (tanfordítás) kétnyelvű iskolai szótár segítségével.

Témakörök

10. osztály

- **Az én világom**
  - bemutatkozás, személyi adatok, életkor
  - külső tulajdonságok
  - mit szeretek, mit nem
  - rendszeres napi teendők, feladatok
  - szabadidő
- **Környezetem**
  - a családtagok bemutatása, foglalkozásuk
  - lakásunk, szobám berendezése
  - állatok, növények a házban és a ház körül
- **Iskolám**
  - tantárgyak, órarend, időbeosztás
  - osztályom, diáktársaim
  - egy nap az iskolában
- **Időjárás/ Idő kifejezése**
  - időjárási viszonyok
  - évszakok, hónapok, napok
  - az óra, időpont és időtartam
- **A családi élet mindennapjai**
  - családi programok és munkamegosztás
  - ünnepek a családban
  - a családtagok jellemzése
- **Vásárlás**
  - mennyiségek, mértékek, árak, pénznemek
  - mindennapi bevásárlás
  - üzletek, a legfontosabb árucikkek
- **Étkezés**
  - mindennapi étkezések, tipikus olasz ételek
  - az étkezéssel kapcsolatos eszközök és tevékenységek
  - vendéglátás

- **Az emberi test**
  - o részei, külső leírása
  - o testápolás
- **Öltözködés**
  - o ruhadarabok, kellékek
  - o ruhaanyagok neve
  - o színek

Beszédszándékok:

- kérés (per favore / per piacere)
- információkérés (pl. come si dice in italiano?), információadás (pl. sono le due e mezza)
- dolgok azonosítása (questo é un errore)
- értés (ho capito / capito / chiaro), nemértés (non ho capito)
- beleegyezés (d'accordo / va bene / perfetto), visszautasítás (no, grazie!)
- tudás (lo so), nemtudás (non lo so)
- köszönet (grazie / grazie mille / grazie tante)
- tetszés (mi piace / che bello!), nemtetszés (non mi piace / che brutto! / che schifo!)
- sajnálkozás (mi dispiace / mi dispiace tanto), elégedettség (sono contento / che piacere!)
- üdvözlési formák tegező (ciao!) és udvarias (buongiorno! / buona sera!) formában
- megszólítás tegező (senti, Marco) és magázó (scusi, professoressa) formában
- bemutatkozás (sono Anna, piacere)
- búcsúzás, elköszönés (ciao! / ci vediamo! / arrivederci!) és magázó (arrivederLa)
- jókívánság (tanti auguri! / Buon Natale! / buon compleanno! / buona fortuna! / buon viaggio!)
- biztatás (forza! / su! / dai!), elismerés (bravo! / complimenti!)
- lehetőség (pl. possiamo andare a casa) és szükségesség (pl. dobbiamo andare a casa)
- felszólítás (chiudi la finestra!), tiltás (non chiudere la finestra!)
- az akarat (voglio uscire) és szándék (vorrei uscire)
- tényközlés (pl. oggi fa bel tempo / sono le dieci e un quarto)
- kérdezés (pl. che ore sono?) és visszakérdezés (hai detto, scusa? / ha detto, scusi?)
- módosítás (no, ho voluto dire / meglio dire)
- segítség felajánlása (posso aiutarti/La?), elfogadása (grazie, sei molto gentile / grazie, professoressa)
- udvarias kérés (scusa / scusi / per piacere)
- öröm (che gioia! / che piacere! / evviva!) és bánat (che tristezza!)
- csodálkozás (davvero?) és közömbösség (beh? / che m'importa!)
- figyelmeztetés (attenzione)

I. félév:

– **Hangtan**

- megegyezések és eltérések a magyar és az olasz nyelv hangrendszerében; az olasz ábécé
- a kiejtés szabályai
- a helyes szó és mondathangsúly
- a helyes hanglejtés
- a helyesírás főbb szabályai

– **Szóalaktan**

- Az ige
  - a főnévi igenév
  - nem rendhagyó igék (I.,II.,III.) ragozása jelenidő kijelentő módban
  - néhány rendhagyó ige ragozása jelenidő kijelentő módban (andare, venire, essere, avere, fare, volere)
  - a visszaható igék ragozása jelenidő kijelentő módban
  - a c'e', ci sono szerkezet
- A főnév
  - a főnevek neme, egyes és többesszáma
  - a határozott és a határozatlan névelő használata főnevek előtt
- A névmás
  - a személyes névmás hangsúlytalan alakjai alanyesetben
  - a visszaható névmás
  - néhány kérdő névmás (che cosa, che, come, dove, quando, chi)
  - a questo mutatónévmás
  - néhány határozatlan névmás (molto, poco)
- A melléknév
  - - a melléknevek egyeztetése a főnévvel
- A számnév
  - a tőszámnév, és a sorszámnév képzése
  - életkor, dátum kifejezése
- A határozószó

- néhány hely- és időhatározósó (adesso, sempre, subito, a destra, a sinistra, davanti, dietro)
- néhány módhatározósó (bene, male, spesso, di rado)
- Elöljárósók
  - néhány névelő nélküli elöljárósó
- A kötőszó
  - néhány fontosabb kötőszó (e, che, perché)
  - néhány tagadósó (no, non, neanche)

- **Mondattan**

- az egyszerű mondat
- az alany és az állítmány egyeztetése
- az összetett állítmány
- a kijelentő mondat szórendje, egyenes szórend
- a kérdő mondat
- állító, tagadó mondatok
- a felszólító mondat (egyes és többes szám 2. személyben)

II. félév

- **Szóalaktan**

- Az ige
  - - a módbeli segédigék ragozása és használata jelen időben + főnévi igenév
  - az -isc-es igék ragozása
  - felszólító mód egyes és többes szám 2. személyben; az udvarias felszólítás néhány alakja
  - a befejezett melléknévi igenév (Participio passato)
  - a közelmúlt (Passato prossimo) alakjai és használata
- A főnév
  - a -ma, -ista és -zione végű főnevek neme és többesszáma
- A névmás
  - - a személyes névmás tárgy- és részeshatározó esete; hangsúlytalan alakok
  - a birtokos névmás alakjai
  - a határozott névelő használata a birtokos névmások előtt
  - néhány kérdő névmás elöljárószóval (pl. con che cosa, da dove, a chi, quale)

- a ci, vi határozói névmás
  - a ne határozói névmás
  - néhány fontosabb határozatlan névmás (tutto, nessuno, niente, ogni, qualche)
  - a quello mutatónévmás alakjai
  - A melléknév
    - a bello alakjai
  - A számnév
    - évszámok kifejezése
  - A határozószó
    - módhatározószók (bene, male, presto,)
    - a módhatározószó képzése a melléknévből (pl. lento - lentamente)
  - Elöljárószók
    - a névelős elöljárószók
    - a birtokviszony kifejezése di prepozícióval
    - súly, úrtartalom, mértékegységek kifejezése di prepozícióval (un chilo di pane, un etto di burro, un litro di latte)
    - néhány összetett elöljárószó (accanto a, vicino a, lontano da)
  - A kötőszó
    - néhány fontosabb kötőszó (e, che, perché)
    - indulatszók (ahi, dai, accidenti), módosítószók (pure, anche, neanche)
- **Mondattan**
- a birtokviszony szórendje a mondatban
  - a tiltás

Szókincs

Minimum 600 szó vagy lexikai egység aktív, további 200 szó vagy lexikai egység passzív használata.

11. osztály

Óraszám: 180 (heti 5)

Cél

Az olasz nyelv tanításának célja ezen az évfolyamon elsősorban az, hogy a tanulók az életkoruknak megfelelő, iskolai és azon kívüli kommunikációs helyzetekben szóban és írásban használni tudják az olasz nyelvet.

A szóbeli kommunikációs képességei mellett (beszédértés, beszéd, felolvasás, ének, szerepjáték) egyre nagyobb mértékben fejlődjenek írásbeli kommunikációs képességeik is (szövegértés és szövegalkotás, azaz olvasás és írás);

- tudjanak információt adni és megérteni saját közvetlen világukról,
- próbáljanak az olasz nyelv használatán keresztül új emberi kapcsolatokat létesíteni, s ezáltal személyesen is átélni az olasz kultúra és civilizáció sajátos vonásait;

Követelmények

Beszédértés

- A tanár javarészt olasz nyelvű óravezetésének megértése, és annak megfelelő tevékenység.
- Az előző szintnél változatosabb, összefoglalóbb kérdések megértése és megválaszolása.
- A tananyaghoz kapcsolódó, a köznyelvi olasz beszédtempónál csak némileg lassúbb, elhangzó szöveg megértése, a fontosabb információk megtalálása, ha a szöveg ismeretlen szavai nem kulcsszavak, nyelvtani szerkezetei már ismertek.
- A mindennapi élet témáihoz kapcsolódó egy-másfél perces, új szavakat, italianizmusokat is tartalmazó, ismert nyelvtani szerkezetekre épülő egy-másfél perces elhangzó, illetve videofelvétel megértése
- Szimulált telefonbeszélgetésben a partner olasz közléseinek megértése

Beszéd

- Szavak, kifejezések, mondatok, szövegrészek ismétlése hallás után az olasz köznyelvi kiejtés normái szerint.
- Ismert témákról párbeszéd folytatása, néhány összefüggő mondatban önálló vélemény kifejtése, kérdések, esetenként kérdéssor feltevése (interjú).
- A tantervi témákhoz kapcsolódó (10-12 soros, illetve 30-60 másodperces) írott és elhangzó, továbbá videón közvetített szövegek olasz nyelvű összefoglalása.
- Tetszés, nemtetszés, érzelem és vélemény kifejezése és mások véleményének megtudakolása.
- Képek, képsorok verbális bemutatása, események időrendbeni elmesélése.
- 8-10 soros prózai szövegek, több versszakos versek könyv nélküli elmondása, gyermek- és népdalok éneklése, rövid jelenetben való részvétel betanult szöveg alapján.

- Információ kérése és adása köznap helyzetekben.
- Tárgyak, emberek, helyek jellemzése, leírása, reagálás mások véleményére.
- folyamatos 8-10mondatos összefüggő beszéd a tanult hétköznapi témákról.
- Az elhangzó szövegek, videofelvételek lényegének olasz nyelvű összefoglalása.
- Társasjátékokban, szituatív játékokban való részvétel, a fantázia és a kreativitás alkalmazása.

Olvasás

- Ismert témában új szavakat is tartalmazó 8-10 soros autentikus szöveg globális és 6-8 soros szerkesztett szöveg részletes megértése.
- Ismert szöveg felolvasása a köznyelvi olasz kiejtés, hangsúly, hanglejtés normái szerint, annál valamivel lassúbb beszédtempóban.
- Rövid, autentikus szövegek (hirdetés, reklám, árulista, vicc) felismerése, lényeges információik kiemelése.
- 8-12 soros autentikus szövegek témájának, lényegi tartalmának felismerése, továbbá 10-15 soros szerkesztett szövegek teljes megértése.
- Az elhangzó és írott szövegek megértését ellenőrző magyar és olasz nyelvű feladatlapok megoldása.
- Rövid, autentikus szövegek (étlap, tv-műsor, menetrend, utazási ajánlatok) felismerése, lényegi információik kigyűjtése.
- 8-12 soros autentikus szöveg és 10-15 soros szerkesztett szöveg fordítása magyarra kétnyelvű szótár segítségével.
- Ismerkedés a kétnyelvű nagyszótárak használatával.

Írás

- Szavak, kifejezések, mondatok, rövid szövegrészek hallás utáni leírása az olasz helyesírás normái szerint.
- Ismert témáról önálló fogalmazás (elbeszélés, leírás) készítése 8-10 sor terjedelemben.
- Önéletrajz, magánlevél írása 8-10 sor terjedelemben.
- 6-8 soros szerkesztett magyar szöveg fordítása olaszra (tanfordítás) kétnyelvű iskolai szótár segítségével.
- Minden formai követelménynek megfelelő, 10-15 soros magánlevél és minden eddig tanult témakörben ugyanilyen terjedelmű irányított és önálló fogalmazás írása kétnyelvű iskolai szótár segítségével.
- Űrlapok, kérdőívek helyes kitöltése.
- 8-10 soros szerkesztett magyar szöveg fordítása olaszra (tanfordítás) kétnyelvű iskolai szótár segítségével.
- A mindennapi élettel kapcsolatos eseményekről fogalmazás írása az alapvető szerkezeti követelményeknek megfelelően (bevezetés, kifejtés, befejezés)
- Emberek, helyek, tárgyak jellemzése logikai kapcsolatok alapján (pl. kívülről befelé, közlőlől távolra és megfordítva)

Témakörök

11. osztály

- **Egészség:**
    - gyakoribb betegségek
    - az egészséges életmód (táplálkozás, testmozgás, rendszeresség)
    - orvosnál, gyógyszerertárban
  - **Tágabb környezetünk**
    - városi és vidéki élet
    - természeti környezetünk: növények, állatok, tájak
    - közlekedés városban (a tömegközlekedés fajtái) és az országban (vasút, távolsági busz, személygépkocsi), menetrendek
    - felvilágosítás, útbaigazítás
    - rádió, televízió, újság, reklám itthon és Olaszországban
    - telefonálás itthon és Olaszországban, telefonkönyv, üzenetrögzítő
    - postai szolgáltatások (levél, távirat, fax)
  - **Táplálkozás**
    - jellegzetes magyar és olasz ételek, elkészítésük, receptek
    - magyar és olasz étkezési szokások otthon és vendéglőben
    - rendelés, fizetés, reklamáció vendéglőben
    - egészséges táplálkozás
  - **Szabadidős tevékenységek**
    - sportok, sportolás
    - szórakozás (mozi, színház, diszkó stb.)
    - kirándulás
    - hobby
  - **Emberi kapcsolatok**
    - a családban (szülők, testvérek, rokonok)
    - az iskolában (tanárok, diáktársak)
    - barátság, szerelem
    - a társadalomban (utcán, üzletekben, hivatalokban)
    - ünnepek, ajándékozás
- Beszédzándékok:**
- emlékezés (se mi ricordo bene / se non sbaglio) és emlékeztetés (non dimenticare/di)
  - véleményalkotás (secondo me / seconda la mia opinione)
  - gratuláció (complimenti! / congratulazioni! / bravo/a/i/e!) és köszönetnyilvánítás (tante grazie / ti/La ringrazio molto)
  - megengedés (prego / come no) és tiltás (ci mancherebbe altro / non farlo)
  - kívánság, vágy (non vedo l'ora di / quanto sarebbe bello!)
  - szándék, terv (pl. penso di / ho intenzione di)
  - ígéret (Pl. ti/Le prometto di / ti giuro di)
  - előrejelzés (pl. pioverá domani / non ci saranno molte persone)

- bizonyosság (é sicuro che / ne sono sicuro) és bizonytalanság (chissá / forse / ne sei sicuro?)
  - meglepődés (davvero? / non mi dire! / come mai? / mamma mia! / accidenti!)
  - sajnálkozás, együttérzés (mi dispiace tanto / che disastro!)
  - meglepődés (benissimo! / tutto a posto / perfetto)
  - tiltakozás (questo poi no / neanche per sogno / figuriamoci!)

Nyelvtan

11. osztály

I. félév:

- Szóalaktan

- o Az ige
  - a folyamatos múlt (Imperfetto) alakjai és használata
  - a jövő idő (Futuro semplice) alakjai és használata
  - a Passato remoto alakjainak felismerése mesék szövegében
  - vonzatos igék (pl. cominciare a, parlare di, incontrarsi con)
  - udvarias (magázó) felszólítás fontosabb formái (pl. sia così gentile di)
- o A főnév
  - a főnevek neme rendhagyó esetekben (-a végű hímnemű, -o végű nőnemű főnevek: l'autista, il farmacista -- la moto, la radio, la foto, la mano)
- o A melléknév
  - fokozása és szórendi helye; alap-, közép- és felső fokú hasonlítás
  - az abszolút felsőfok képzése (-issimo) és magyarra fordítása
- o A névmás
  - a személyes névmás hangsúlyos alakjai tárgy- és részeshatározó esetben
  - a kölcsönös névmás
- o A határozószó
  - a módhatározószók fokozása
- o Elöljárószók
  - néhány igei vonzatban és kifejezésekben (pl. avere bisogno di, per ora)

- Mondattan

- o egyszerű bővített mondatok
- o hasonlító mondatok
- o felszólító mondatok
- o a hangsúlyos mondatrészek kiemelése

II. félév

– Szóalaktan

- Az ige
  - további rendhagyó igék (pl. andarsene, avercela con qualcuno)
  - az egyszerű határozói igenév (Gerundio semplice)
  - a stare+gerundio szerkezet és magyarra fordítása
  - előidejűség a múltban (Trapassato prossimo)
  - a feltételes mód (Condizionale presente, Condizionale passato)
  - a befejezett melléknévi igenév (Participio passato)
  - a közelmúlt (Passato prossimo) alakjai és használata
- A főnév
  - a gente használata
- A névmás
  - - a személyes névmás tárgy- és részeshatározó esete; hangsúlytalan alakok
  - a birtokos névmás alakjai
  - a határozott névelő használata a birtokos névmások előtt
  - néhány kérdő névmás előjárószóval (pl. con che cosa, da dove, a chi, quale)
  - a ci, vi határozói névmás
  - a ne határozói névmás
  - néhány fontosabb határozatlan névmás (tutto, nessuno, niente, ogni, qualche)
  - a quello mutatónévmás alakjai
- A melléknév
  - határozói használatuk (pl. parla piú forte!)
- A névmás
  - a vonatkozó névmások (che, il quale, cui)
  - a hangsúlytalan névmások egybeírása a főnévi igenévvvel
  - a hangsúlyos névmások együttes előfordulása
- Előjárósók
  - igei vonzatok (pl. mettersi a, essere costretto a, essere soddisfatto di)
  - a da előjárósó sajátos szerepe (macchina da cucire, cane da caccia)
  - mondatrövidítés előjárósókkal (a, per, di)

- **Mondattan**

- az igeidők egyeztetése összetett mondatokban, kijelentő módban
- mondatrövidítés elöljárószókkal (a, per, di) és főnévi igenévvel
- az általános alany

Szókincs:

Minimum 1200 szó, lexikai egység aktív, további 300 szó, lexikai egység passzív használata

BERZSENYI DÁNIEL GIMNÁZIUM
KERETTANTERVE 2012

12. osztály

Óraszám: 150 (heti 5)

Cél

Az olasz nyelv tanításának célja ezen az évfolyamon elsősorban az, hogy a tanulók sikeresen észt tudjanak venni az órai és az iskolán kívüli hétköznapi, életkoruknak megfelelő kommunikációban;

- alapvető nyelvtani ismereteiket tudatosan is alkalmazzák
- kiejtése, intonációja, beszédtempója közelítsen a művelt olasz köznyelvi kiejtés normáihoz
- sajátítsák el, hogyan lehet információkat gyűjteni az olasz tévé nyelvileg egyszerűbb műsoraiból és olasz újságokból, illetve hetilapokból
- kezdjenek el megismerkedni a mai olasz élet főbb vonatkozásaival (kultúra, gazdaság, politika, hétköznapiak, személyiségek)
- kezdjék el rendszeresen megismerni az olasz történelem, művészetek, hagyományok fontosabb mozzanatait.
- bővítsék ismereteiket a mai Olaszország hely- és földrajzáról, gazdaságáról, társadalmi jelenségeiről;
- tudják önállóan is továbbfejleszteni olasz nyelvtudásukat

Beszédértés

Az előző évfolyamokon elért képességek megszilárdítása.

- Az olasz köznyelv normáit követő anyanyelvi beszélő(k) megértése személyes kommunikációban.
  - Másfél-két perces autentikus hang- és videofelvételek globális megértése az eddigi tanulmányok során feldolgozott témakörökben.
  - A tanár teljes egészében olasz nyelvű óravezetésének megértése és annak megfelelő tevékenység.
  - Az olasz tévéadók egyes műsorainak (reklámok, vetélkedők, show-műsorok, tévéjátékok, játékfilmek) követése, a globális szövegértés technikáinak alkalmazása
- Beszédértés**
- Az előző évfolyamokon elért képességek megszilárdítása.
  - Az olasz köznyelv normáit követő anyanyelvi beszélő(k) megértése telefonon.
  - Autentikus tájékoztató szövegek (pályaudvari, reptéri információk, üzenetrögzítők) megértése.
  - Az olasz rádió és televízió egyes műsorainak (vetélkedők, műsorismertetés, reklámok, ismeretterjesztő filmek részletei) megértése.
  - Olasz filmek részleteinek megértése tanári előkészítés után

Beszéd

- Beszélgetés kezdeményezése, fenntartása és lezárása órai beszédhelyzetekben a tanárral és a tanulócsoporthoz tagjaival.

- 15-20 soros írott és másfél-két perces elhangzó szövegek tartalmának olasz nyelvű összefoglalása.
- Megadott témáról önálló vélemény elmondása.
- Fiktív vagy valódi történetek elmesélése folyamatos, összefüggő előadásban az olasz köznyelv hangzásbeli normáinak megfelelően.
- Autentikus szöveg felolvasása az olasz köznyelv hangzásbeli normáinak megfelelően, előzetes néma olvasás (a szöveg megértése) után.
- Telefonbeszélgetés kezdeményezése, fenntartása és lezárása órai szituatív gyakorlatokban.
- Önálló, összefüggő beszámoló egy magyarul olvasott olasz irodalmi műről vagy magyar színházi, esetleg zenei eseményről.

Olvasás

- 15-20 soros, a tárgyalt témaköröket érintő autentikus szövegek (újságcikk, tanulmányrészlet, ismertetés) globális, esetenként teljes megértése
- A szövegértést ellenőrző feladatok (ld. Javaslatok, feladattípusok) megoldása.
- Adaptált és eredeti irodalmi művek és részleteik olvasása, szótározása, magyar és olasz nyelvű értelmezése.
- 10-15 soros autentikus (nem irodalmi) szöveg fordítása magyarra kétnyelvű nagyszótár segítségével.
- Különböző műfajú publicisztikai írások vagy részleteik (krónika, hirdetések, kulturális ajánlat, tv-műsor, recenziók) olvasása és globális, esetenként teljes megértése.
- Autentikus hétköznapi szövegek (használati utasítás, utazási irodák ajánlatai, városismertetők, turisztikai tanácsok) olvasása a szókincs és az olasz civilizációs ismeretek bővítése céljából.

Írás

- Minden tanult témakörben a fentiekben megjelölt terjedelmű elhangzó és írott szövegek tartalmi összefoglalása 10-15 sorban, önálló vélemény kifejtése megadott témában (esszé)
- Elbeszélés, leírás, jellemzés írása megadott szempontok alapján és szabadon.

Témakörök

12. osztály

- **A korábbi témák bővítése, továbbá**
- **Európa térképe előtt**
  - o Európa régiói, országai és népei
- **Olaszország tájain**
  - o utazás Olaszországba és Olaszországon belül
  - o olaszországi útiterv
  - o szállodában, ifjúsági házban, kempingben és ismerősöknél
- **Az olasz konyha és vendéglátás**
  - o olasz specialitások
  - o receptek, alapanyagok
  - o étkezési szokások
  - o vendéglőben, pizzeriában, tavola caldában, bárban
- **Környezetünk**
  - o városi, falusi környezet és védelme
  - o természeti környezet és védelme
  - o környezetszennyezés
- **Kereskedelem és szolgáltatások**
  - o üzletekben, piacon, bevásárlóközpontban
  - o bankban
  - o moziban, színházban, hangversenyen, sporteseményen (műsorok, jegyváltás)

Beszédszándékok

- valószínűség (é probabile / puó darsi)
- hitetlenkedés (non é possibile / davvero?)
- beletörődés (e che devo fare?), lemondás (ormai é cosí / c'è poco da fare), elutasítás (ci mancherebbe altro!)
- javaslat, tanácsadás (te/Le consiglio/propongo di / prova/i fare cosí)
- kívánság, óhaj (magari fosse cosí / che bello sarebbe! / quanto sarebbe bello!)
- félelem, aggodalom (sono preoccupato/a / mi preoccupo di)
- csodálkozás (che strano! / non mi dire!)
- kínálás (non fare/faccia complimenti!), helykínálás, előreengedés (accomodati!/si accomodi!)
- szükségesség (bisogna / si deve / ci vuole)
- biztatás (dai! / coraggio! / forza! / su!), elmarasztalás (hai fatto brutta figura / non fare lo scemo)
- ígéret (ti/Le prometto di)
- érvelés (prima di tutto / in fin dei conti / per farla breve / per quanto riguarda / tutto sommato)
- egyetértés (sono d'accordo / d'accordissimo)

Nyelvtan

12. osztály

Szóalaktan

- Az ige
  - a kötőmód (Congiuntivo presente, Congiuntivo passato) alakjai és használatuk mellékmondatokban
  - a műveltető ige
  - rendhagyó ragozású igék (pl. scegliere, spegnere, tenere, morire)
- A főnév
  - a szóképzés formái, szóalkotás, szóösszetétele
- A melléknév
  - szórendi helye és jelentésmódosító szerepe
- A névmás
  - A hangsúlyos és hangsúlytalan névmási alakok együttes előfordulása
- Elöljárósók
  - további igei vonzatok (pl. innamorarsi di, iscriversi a, vergognarsi di)
  - állandósult szókapcsolatokban, kifejezésekben (pl. sentirsi in forma, togliersi di mezzo, darsi da fare)

Mondattan

Összetett mondatok

- a Congiuntivo presentét és passatót igénylő esetei
- a Participio passato egyeztetése a névmási tárggyal
- mondatrövidítés Gerundio presentével és Gerundio passatóval
- mondatrövidítés Participio passatóval
- feltételes mondatok

Szókincs

- Minimum 1800 szó vagy lexikai egység aktív, további 600 szó vagy lexikai egység passzív használata.